

## KORRALDUS

### Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

#### 1. OTSUS

Lähtuvalt Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse (registrikood 70009764, aadress Järve tn 34a, Kristiine linnaosa, Tallinn, Harju maakond) 28.06.2024 vee erikasutuse keskkonnaloa taotlusest, võttes aluseks haldusmenetluse seadus § 40, § 46, veeseaduse § 2 lg 2, § 187 § p 8, 10, 11, § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 1 p 17, 17<sup>1</sup>, § 6<sup>1</sup> lg 3 ja 5, § 9 lg 1, § 11 lg 2, 2<sup>2</sup>, 2<sup>3</sup>, 4, 6, 8 ja 8<sup>1</sup>, ja § 12 lg 1<sup>1</sup> p 1 otsustan:

**1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse (registrikood 70009764, aadress Järve tn 34a, Kristiine linnaosa, Tallinn, Harju maakond) vee erikasutuse keskkonnaloa nr KL-522272 taotluse menetluse raames. Enne tööde elluviimist tuleb teostada setete analüüs (loa tabel V8), oluline on järgida töökorralduslike nõudeid.**

**1.2. Anda Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele vee erikasutuse keskkonnaluba nr KL-522272 Miinisadama (Miinisadama tn 3, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, kü 78401:101:5683) kaitserajatiste rekonstrueerimisega seotud vee erikasutuseks: tahkete ainete paigutamine mahus 55 900 m<sup>3</sup>, süvendamine mahus 35 200 m<sup>3</sup> ja süvenduspinnase kaadamine Paljassaare kaadamisalale mahus 35 200 m<sup>3</sup>. Keskkonnaluba antakse kehtivusega kuni 31.12.2026.**

**1.3. Määrata keskkonnaloale nr KL-522272 töökorralduslikud nõuded ja tingimused nagu toodud käesoleva korralduse ptk 3.3. (loa tabel V10, V11, V16):**

**1.4. Määrata keskkonnaloale nr KL-522272 mere seire nõuded nagu toodud käesoleva korralduse ptk 3.4.:**

**1.4.1. Teostada süvenduspinnase seiret vastavalt loa tabelile V10.**

**1.4.2. Teostada heljumi pidevseiret vastavalt loa tabelile V8.**

**1.5. Määrata vee erikasutuse keskkonnaloale nr KL-522272 nõuded teabe esitamiseks (loa tabel V17).**

**1.6. Keskkonnaluba nr KL-522272 on korralduse lahutamatu osa ning keskkonnaluba nr**

**KL-522272 ja käesolev korraldus moodustavad terviku.**

## **1.7. Korraldus jõustub selle teatavakstegemisest.**

## **2. ASJAOLUD**

### **2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine**

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse (registrikood 70009764, aadress Järve tn 34a, Kristiine linnaosa, Tallinn, Harju maakond) 06.06.2024 esitatud vee erikasutuse keskkonnaloa (edaspidi *keskkonnaluba*) taotluse ja 28.06.2024 parandustaotluse. Nõuetekohane[1] taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 28.06.2024 taotlusena nr [T-KL/1024216-2](#) (edaspidi *taotlus*), menetluse nr [M-128734](#) all.

Taotluse kohaselt soovitakse teostada Miinisadama (Miinisadama tn 3, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) kaitserajatiste rekonstrueerimistööd ja sellega kaasnevaid süvendustöid: tahkete ainete paigutamine mahus 55 900 m<sup>3</sup>, süvendamine mahus 35 200 m<sup>3</sup> ja süvenduspinnase kaadamine Paljassaare kaadamisalale mahus 35 200 m<sup>3</sup>. Keskkonnaluba taotletakse kehtivusega kuni 31.12.2026. Tegevusega kaasnevaid keskkonnamõjusid on hinnatud varasemalt keskkonnamõtjude hindamise käigus (edaspidi Miinisadama KMH aruanne)[2] ja Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ poolt 2024 aastal koostatud eelhindangus „Miinisadama akvatooriumis asuvate lainemurdjate rekonstrueerimise tegevustele keskkonnamõju hindamise eelhindamine“[3] (edaspidi *Miinisadama rekonstrueerimise eelhindang*).

### **2.2. Keskkonnaloa taotluse menetluse algatamisest teavitamine**

Keskkonnaloa andja edastab keskkonnaloa taotluse KOTKAS kaudu viivitamata pärast selle saamist kavandatava tegevuse asukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele teadmiseks (keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 43 lg 1). Kohaliku omavalitsuse üksus võib esitada kirjaliku arvamuse keskkonnaloa taotluse kohta kümne päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet edastas 31.07.2024 kirjaga (registreeritud 31.07.2024 nr DM-128734-8) arvamuse, kus toob välja: „*Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet vaadanud läbi Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse vee erikasutuse keskkonnaloa taotlusmaterjalid Miinisadama kai 7 pikendamiseks ja parempoolse lainemurdja rekonstrueerimiseks, nõustub keskkonnaloa väljastamisega taotlusmaterjalides esitatud tingimustel. Miinisadama tn 3 krundile kehtib detailplaneering DP032190 „Miinisadama ja lähiala detailplaneering“, kehtestatud Tallinna Linnavalitsuse 23.02.2016 korraldusega number 231-k. Nimetatud planeering hõlmab Miinisadama tn 3 olemasolevaid rajatisi, milles käesoleva keskkonnaloa taotluses märgitud kaide ehitus- ja rekonstrueerimistööd jäävad väljapoole planeeringuala. Planeeringudokumentides on kõnesoleva kaide asukohad nimetatud „perspektiivseteks kai aladeks“. Eraldi planeeringu koostamist kai aladele ei pea Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet vajalikuks.*”

Loa andja teavitas 02.07.2024 taotlejat taotluse menetlusse võtmisest (registreeritud 02.07.2024 nr DM-128734-5) ning küsis kohaliku omavalitsuse arvamust taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2<sup>1</sup>) (registreeritud 02.07.2024 nr DM-128734-6).

Loa andja teavitas 02.07.2024 avalikkust keskkonnaloa menetluse algatamisest väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet ei pea teate avaldamist kohalikus või maakondlikus ajalehes vajalikuks (KeÜS § 47 lg 2 kohaselt võib teate jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi). Tegevus toimub olemasolevas sadamas ning kaadamine olemasoleval kaadamisalal. Miinisadama KMH aruande kohaselt on tegevusega kaasnev keskkonnahäiring lokaalne ja ajutine. Kaitserajatiste rekonstrueerimine on vajalik ohutu laevaliikluse tagamiseks.

Loa andja teavitas 02.07.2024 puudutatud isikuid taotluse esitamisest kirjaga nr DM-128734-7 (KeÜS § 46 lg 1 p 1).

Taotlusele ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

### **2.3. Otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine**

Loa andja teavitas **XX.08.2024** keskkonnaloa nr KL-522272 muutmise otsuse eelnõu ning eelhindangu ja sellega seonduva keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamata jätmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja puudutatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (haldusmenetluseseadus (edaspidi *HMS*) § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi *KeHJS*) § 11 lg 2<sup>2</sup>). ***Eelnõudele ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud/esitati.***

[1] keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „[Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis](#)“ nõuetele ning [keskkonnaseadustiku üldosa seaduse](#) (edaspidi *KeÜS*) § 42 ja [veeseaduse](#) (edaspidi *VeeS*) § 193 nõuetele. Lisaks sisaldas taotlus teavet eelhindangu koostamiseks (Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „[Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu](#)“ § 11 p 7<sup>2</sup>, § 15 p 8 koostoimes Keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „[Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded](#)“).

[2] OÜ E-Konsult, 2007. „Miinisadama akvatooriumis asuvate lainemurdjate rekonstrueerimisprojekti keskkonnamõju hindamine“. Töö nr E1040. Heaks kiidetud Keskkonnaministeeriumi 28.03.2007 otsusega nr 13-3-3/2108-19.

[3] Kättesaadav taotluse [T-KL/1024216-2](#) lisas 4.

## **3. KAALUTLUSED**

### **3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine**

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1 ja p 2).

Planeeritav tegevus, milleks on kaitserajatiste rekonstrueerimisel tahkete ainete paigutamine mahus 55 900 m<sup>3</sup> ja süvendamine ning kaadamine mahus 35 200 m<sup>3</sup> on olulise keskkonnamõjuga tegevus KeHJS mõistes (KeHJS § 11 lg 3, § 6 lg 1 p 17 ja 17<sup>1</sup>), seega KMH algatamine on kohustuslik ja KMH algatatakse KMH vajadust põhjendamata.

Siiski, KeHJS § 11 lg 6 sätestab, et kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju ja eelhindangust selgub, et seda mõju on keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus asjakohaselt juba hinnatud, asjaolud ei ole olulisel määral muutunud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet, jätab otsustaja selle keskkonnamõju hindamise algatamata.

KeHJS § 11 lg 6 kohaselt tuleb otsustajal kaaluda, kas kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus asjakohaselt käsitletud. Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on määratud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi *määruse nr 31*). KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 191 lg-le 1 annab keskkonnaloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

Miinisadama KMH aruandes käsitles sadama süvendamist mahus 49 200 m<sup>3</sup> ning lainemurdjate rekonstrueerimisel tahkete ainete paigutamist mahus 141 300 m<sup>3</sup>. Tegevuse mahud ei ole võrreldes KMH aruandes tooduga suurenenud, tegevuse mahud on mõnevõrra vähenenud. Sellest lähtuvalt on võimalik lähtuda Miinisadama KMH aruandest (vt lisa eelhindangu ptk 1.1.1).

Keskkonnaamet on määruse nr 31 alusel koostanud eelhindangu (vt lisa eelhindang), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kui järgitakse keskkonnaloas seatud nõudeid ja tingimusi, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;
- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolekordi või suurõnnetusi.

Järgima peab keskkonnaloaga seatavaid töökorralduslikke nõudeid ja tingimusi.

### **3.2. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel**

3.2.1. VeeS § 2 lg 2 ja KeÜS § 41 lg 1 p 1 koostoimes on vee erikasutuse aluseks vee erikasutuse keskkonnaluba. Vastavalt VeeS §-le 187 on keskkonnaluba kohustuslik p 8

kohaselt, kui süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 kuupmeetrist, p 10 kohaselt, kui paigutatakse veekogusse tahkeid aineid mahuga alates 100 kuupmeetrist ning p 11 kohaselt, kui kaadatakse mahuga alates 100 kuupmeetrist.

Otsuse p 1.2. kohaselt antakse keskkonnaluba Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele Miinisadama (Miinisadama tn 3, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, kü 78401:101:5683) kaitserajatiste rekonstrueerimisega seotud vee erikasutuseks: tahkete ainete paigutamine mahus 55 900 m<sup>3</sup>, süvendamine mahus 35 200 m<sup>3</sup> ja süvenduspinnase kaadamine Paljassaare kaadamisalale mahus 35 200 m<sup>3</sup>.

3.2.2. VeeS § 189 lg 1 kohaselt on vee erikasutuse keskkonnaluba tähtajatu, va kui tegevus on ühekordne (VeeS § 189 lg 1 p 2). Keskkonnaluba antakse vatsvalt taotlusele kehtivusega kuni 31.12.2026.

3.2.3. Vee erikasutuseks võõral maatükil peab kasutajal olema ka maaomaniku nõusolek. Maaomaniku nõusolek ei ole nõutav sellise maatüki kasutamise korral, mis asub riigi omandisse kuuluva veekogu all (VeeS § 186 lg 2). Sadama sissesõidu, akvatoorium ja kaadamisala asuvad merealal, Eesti mereala sisemeri on avalik veekogu ja kuulub riigile (VeeS § 23).

Kinnisomand ulatub avaliku veekogu kaldajooneni. Kaldajoon on veekogu tavaline veepiir (asjaõigusseadus § 133 lg 1). Avaliku veekoguga piirneva kaldakinnisasja omanikul on õigus koormata avalikku veekogu üle kinnisasja piiri ulatuva ning veekogu põhjale toetuva kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega seaduses sätestatud tingimustel ja korras (VeeS § 214 lg 2). Käesolevalt rekonstrueeritakse olemasolevaid rajatisi. Keskkonnaloa taotleja on kinnistu volitatud asutus.

Käesolevalt ei kavandata uusi rajatisi. Rekonstrueeritakse olemasolevaid rajatisi. Seega on olemas õiguslik alus tööde elluviimiseks.

3.2.4. Looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 38 lg 3 kohaselt on ehituskeeluvööndis uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud. Ehituskeeld ei laiene kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud sadamaehitisele (LKS § 38 lg 5 p 2) või kui toimub olemasoleva rajatise laiendamine (LKS § 38 lg 4 p 5). KeÜS § 55 sätestab, et kui keskkonnaloaga lubatavaks tegevuseks või sellise ehitise püstitamiseks, mille jaoks ehitusluba ei anta enne keskkonnaloa andmist, on vaja kehtestada detailplaneering, ei anta keskkonnaluba enne sellise detailplaneeringu kehtestamist.

Käesoleval juhul kavandatakse olemasolevate kaitserajatiste rekonstrueerimist. Seega on olemas õiguslik alus tööde elluviimiseks.

3.2.5. Süvendamisel, kaadamisel ja tahkete ainete paigutamisel võib kaasneda mõningane heljumi teke ja toitainete/ohtlike ainete vabanemine setetest, st muutub vee kvaliteet. 07.10.2022 kinnitati keskkonnaministri käskkirjaga nr 357 veemajanduskavad ja meetmeprogramm lisadega<sup>[1]</sup>. 2022-2027 veemajanduskavade eesmärgiks on mh pinna - ja põhjavee vähemalt hea seisundi saavutamine. VMK meetmeprogrammi kohaselt on Muuga-

Tallinna-Kakumäe lahe rannikuveekogumi oluliste koormuste seas nimetatud reoveepuhastid ning sadamad. Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2021-2027 kohaselt on 2027. aastaks seatud veekogumi seisundi eesmärgiks hea/erandi leebem eesmärk (erand: ÖSE kesine, KESE halb (Hg, PBDE, TBT))[\[2\]](#).

Kavandatava tegevuse mõju pinnaveele tuleneb eelkõige pinnase süvendamisest ning kaadamisest merekeskkonda eralduvast heljumist. Lisaks eralduvad setete liigutamisel merekeskkonda võimalikud setete koostises olevad saasteained ja orgaanika. Reostus võib tekkida avariitagajärjel või jäätmete ebaõigisel käitlemisel. Hiljem võib saasteaineid jõuda vette sadamaehitiste maalt.

Miinisadama KMH aruandes tuuakse välja, et süvendustööde ja kaadamise mõju merevee kvaliteedile ja mereelustikule on oluline töötsooniga vahetult piirnevatel aladel, kuid see mõju on ajutine. Olukord taastub süvendustööde lõppedes.

Teadaolevalt ei ole süvenduspinnas reostunud. Setetes sisalduvate saasteainete kohta on tehtud uuring 2005. aastal Miinisadama KMH aruande raames. Määratud ainete sisaldused jäid enamasti alla vastavate sihtväärtuste või elamumaale kehtestatud piirarvu (vt eelhinnangu ptk 1.1.5.), seega antud settematerjali teisaldamine pinnasepuistealale keskkonnale ohtu ei kujuta. HELCOM süvendamise ja kaadamise juhend[\[3\]](#) rõhutab, et pinnaseproovid ei tohiks olla vanemad, kui 5 aastat, kui tegemist on pinnasega, mille reostatus ei ole välistatud. Käesoleval juhul ei ole viimase 5 aasta jooksul setteanalüüse teostatud. Enne kaadamistööd tuleb settematerjalist võtta täiendavad setteproovid vastavalt HELCOM juhendile (vt p 3.4.2), kuna veekogumi seire viitab ohtlike ainete sisaldusele piirkonna setetes. Lisaks on tegu pikaajaliselt militaarkasutuses olnud alaga ning ka naabruses on tänapäevani naftasaaduste laadimisega tegelevaid sadamaid, nii et reostuse riski ei saa täielikult välistada. Setteanalüüside tulemusi tuleb arvesse võtta järgnevate tööde korraldamisel (vt p 3.3.1., 3.3.3).

Süvendusalal on orgaanilise materjali kiht väga õhuke (vt eelhinnangu ptk 1.1.5.). Seega ei kaasne töödega oluliselt määral toitainete paiskamist vette. Lisaks on muud uuringud näidanud, et lisanduvate toitainete mõju on pigem lühiajaline[\[4\]](#).

Tegevuse käigus tekib heljumit. Seega tuleb võtta kasutusele Miinisadama KMH aruande ptk 6 ja 7 nimetaud meetmed heljumi tekke ja leviku minimeerimiseks (vt p 3.3.2., 3.3.6., 3.4.1.). Lisaks, üldisi veekaitse eesmärke silmas pidades (VeeS § 31 lg 1 p 6) peab tööd korraldama vastavalt heljumi seire tulemustele (vt p 3.3.11.). Miiduranna KMH aruande kohaselt tekib savikihtide pumpamisel ülemäärane heljum, on süvendamiseks lubatud kasutada ühekopalist ekskavaatorit (vt p 3.3.16.). Savipinnased ei ole nidususe tõttu pumbatavad ning pealmise mudakihi pumpamist segavad idaväravas kivid ja muulide ääres praht.

Tööde tegemise reostus võib tekkida seoses tehnikaga avariilukordades. Seega peab kasutama töökorras tehnikat ning olema valmis avariilukordade likvideerimiseks (vt p 3.3.17., 3.3.18.). Reostuse ennetamine on oluliselt soodsam ja keskkonnasäästlikum, kui hilisem õnnetuste likvideerimine. Avariide korral tuleb operatiivselt reostus peatada ja likvideerida (vt p 3.3.19.).

Kui juhitakse sadevett sadamaehitiste maalt suublasse, peab suublasse juhitud sademevesi vastama sademevee saasteainesisalduse piirväärtustele ja veeloaga määratud heitkogustele. Juhime tähelepanu, et kui suublasse juhitakse sadevett on vajalik vastava loa taotlemine. Vajalik on sobivate proovivõtukohtade väljaehitamine (vt p 3.3.15.).

Kõik tööde käigus tekkivad jäätmed (sh lammutusjäätmed) käideldakse vastavalt Eestis kehtivatele õigusaktidele (vt 3.3.13., 3.3.14., 3.3.7.).

3.2.6. Kaitserajatiste rekonstrueerimisega kaasneb vahetu elupaikade kadu (süvendamine, tahkete ainete paigutamine, kaadamine), lisaks kaasneb töödega heljumi levik, mis võib häirida elustikku ja elupaikasad.

Eesti Merestrateegia[5] kohaselt on Eesti mereala keskkonnaseisundit mõjutavaks surveteguriks mh tööd, mis mõjutavad merepõhja terviklikkust ja hüdrograafilisi tingimusi. Merestrateegia üheks keskkonnasihi on, et merepõhja terviklikkus on tasemel, mis tagab ökosüsteemi funktsioneerimise ja struktuuri.

Süvendamise ja kaadamise ala on juba inimese poolt mõjutatud ala, puuduvad kaitstavad elupaigatüübi, tegevusega ei kaane merepõhja killustatuse suurenemine ega häiringuala suurenemine.

Miinisadama KMH aruande ptk 5 kohaselt ei ole hüdrotehniliste tööde käigus tekkiv mõju hinnanguliselt suurem laevade poolt sadama eksploatatsioonis tekitatavast heljumi liikumisest. Miinisadama KMH aruandes hinnati, et laevatee süvendamisel jõuab heljum hoovuse suunas kuni kolme kilomeetri, kaadamisel kuni kahe kilomeetri ja sisebasseinis ainult poole kilomeetri kaugusele. Põhilised süvendustööd tehakse võimalikult lühikese aja jooksul, seega vette paisatav heljumi hulk on suhteliselt väike. Jälgides tuule tugevust ja suunda on tegevusega kaasnev heljum lokaalne - TTÜ Meresüsteemide Instituudi mudelarvutused näitavad, et välja arvatud ida- ja läänetuule korral tekib kaadamispiirkonnas suletud tsirkulatsioon, mis hoiab heljumi kaadamispiirkonna tsoonis.

Seega tuleb võtta kasutusele Miinisadama KMH aruande ptk 6 ja 7 nimetaud meetmed heljumi tekke ja leviku minimeerimiseks (vt p 3.3.2., 3.3.6., 3.4.1.). Lisaks, üldisi veekaitse eesmäärke silmas pidades (VeeS § 31 lg 1 p 6) peab tööd korraldama vastavalt heljumi seire tulemustele (vt p 3.3.11.). Vältides töid tugevate tuultega, jälgides töid korraldades tuule suunda ning peatades tööd heljumi olulisel levikul töödepiirkonnast välja, võib mõju merepõhjaelustikule pidada pigem lokaalseks. Lisandunud heljumi mõju põhjakooslustele võib täheldada veel 1-3 aastat pärast teostatud töid[6]. Seega on kaasnev mõju ajutine.

Lisaks, kavandatava tegevuse käigus uputatakse lainemurdjate ehitusel merre paetäidet ja graniitkive, võrreldes varasema tehnilise lahendusega ei kasutata täitematerjalina liiva, süvenduspinnast ega lammutusjääke. Seega, uputatavad materjalid ei sisalda peenefraktsioonilisi osi, mis võiksid põhjustada heljumisisalduse suurenemist. Küll võib uputamisel teatud määral lisanduda heljumi merepõhjast, see ei ole siiski võrreldav süvendamistöde-aegse hulgaga ja eeldatavasti olulist mõju ei avalda.

3.2.7. Kaitserajatiste rekonstrueerimisega kaasnev heljum ja müra mõjutab vee elustikku kui ka linnustikku.

Kalade seisukohalt on ebasoovitavaim ajavahemik veesisesteks töödeks kudeaeg ja sellele järgnev larvide arenguaeg. Kalastikku mõjutab heljum enim, kui heljumi kontsentratsioon veesambas ületab tavalist fooninäitu 5 mg/l võrra. Sellisel juhul võivad kalade larvidel ja noorjärgudel tekkida probleemid hingamisega[7].

Kavandatavate tööde käigus tekib mõningane heljum. Miinisadama KMH aruandes on välja toodud, et süvendus töid ei tohi planeerida kalade kudeajale mai algusest juuni lõpuni. Kevadine tööde aegne piirang (vt p 3.3.10.) kaitseb ühtlasi kõiki teisi elustiku rühmasid kevadisel arenguperioodil.

Suurenenud heljumi kontsentratsioon vees võib vähendada sukeldavate lindude nägemisraadiust ning seeläbi mõjuda ka saagipüüdmise efektiivsust. Teatud kriitilistel perioodidel, nagu talv ning pesitsusaeg, on toidu kiire ning efektiivne kättesaamine lindudele eluliselt tähtis. Kriitilise kontsentratsioonina, millest alates tekib negatiivne mõju, on ära toodud 15 mg/l[8].

Lisaks, mõjud linnustikule võivad toimuda müra häiringute kaudu. Katsed on näidanud, et näiteks tiirud on koloonias seda häiritumad, mida tugevam on kõlaritest mängitud müra - 65 – 85 dB müra juures muutusid linnud valvsaks, 90- 95 dB juures juba lahkusid pesalt[9]. Eriti ohtlik on pesapoegadele pidev müra[10]. Enamuse linnu liikide jaoks jääb mõju avaldavate häiringute tsoon suurusjärku sadakond meetrit[11]. Mõnedel juhtudel on (eeldatavalt olulist häiringut põhjustavate) soovitatud rakendada ka 500 m laiust puhverala[12].

Sadama piirkonnas ei ole lindude pesitsusalasid. Küll võivad seal toituda luigid, pardid, kajakad. Linnustikule on oluline Paljassaare poolsaare ümbruse rannikumeri, mille läheduses asub kaadamisala.

Kavandatud tegevusega ei ole eeldada, et tekiks väga tugev mürähäiring kaadamisalal, kuna kaadamisega kaasneb vaid tavapärane laveliikluse müra. Tallinna laht on niigi tihedalt laevatatav, et lisanduv müra on väheoluline.

Linnustikku võib seega pigem häirida kaadamisel tekkiv heljum. Siiski, kaadamist ei teostata mai algusest juuni lõpuni, mis on ühtlasi tundlik periood lindudele. Lisaks rakendatakse meetmeid heljumi leviku piiramiseks. Taotluses kohaselt on võimalik vältida kaadamist kaadamisala kirdeserva (vt p 3.3.5.).

Vanasadama kruisikail KMH aruandes [13] on toodud välja, et kaadamisel on tähtis vähendada heljumipilve kandumist pinnasepuiste alast kaugemale Paljassaare lahe aladele ja Paljassaare hoiualale. Vältides kaadamist tugeva tuulega, valida kaadamisalal koht nii, et heljum jääks kaadamisala piiresse, kaadamispargased peavad olema pidevalt jälgitavad laevade automatiseeritud identifitseerimise süsteemi (AIS) abil, on võimalik viia mõju merepõhjaelustikule, kalastikule ja hoiualale mitte oluliseks. Mõju lindudele toimub siin



kaudselt ja toiduahela kaudu olles mitte oluline mõju. LKS kohasest isendikaitsest<sup>[14]</sup> lähtuvalt seatakse nimetatud meetmed keskkonnaloale (vt p 3.3.4., 3.3.8., 3.3.9.).

Nimetatud meetmete rakendamisel ja töödega kaasnev mõju olemasoleva kaadamisala piiridesse ning ei ohustata mh kaitsealuste objektide võiv projekteeritavate kaitsealuste projektide seisundit. Ei ole põhjendatud LKS § 8 lg 6 alusel menetluse peatamine, arvestades, et alates 2009 aastast ei ole ala kaitse alla võtmise protsessis edasi liigutud.

3.2.8. Inimesi võib häirida mõningane töödega kaasnev mürahäiring.

Miinisadama KMH aruande kohaselt kestavad süvendustööd ca 1 kuu, kai nr 7 ja lainemurdja ehitamiseks kulub ca kuus kuud. Seega on häiring vaid tööde aegne.

Tööd toimuvad elamutest eemal, kuid inimesi võib häirida materjali transport. Tööde korraldamisel peab lähtuma elamualadele seatud mürataseme normatiividest (vt p 3.3.12.). Sel viisil ei ole oluline häiring tõenäoline.

3.2.9. Ranna kaitse eesmärk on rannal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine (LKS § 37 lg 1 p 1 koosmõjus LKS § 34).

Miinisadamas on tehnorand, seega kavandatav tegevus ranna kaitse eesmärgi ei mõjuta.

Miinisadama KMH aruande lainetuse ja hoovuse modelleerimine on näidanud, et projekti järgi renoveeritud lainemurdjast väljaspool jääb olukord praktiliselt muutumatuks: oluline lainekõrgus ca 0,5 m ja hoovuse kiirus piki lainemurdjat 0,2 m/s. Miinisadama sisebasseinis paraneb olukord tunduvalt - enamike kaide ääres lainetust praktiliselt ei teki.

Setete liikumise seisukohalt näitab teostatud modelleerimine, et hoolimata sellest, et nii sadama ees, kui eriti sadama sees on tegemist peeneteralise fraktsiooniga, on tuule poolt genereeritud lainetuse ja selle tagajärjel tekkiva hoovuse mõju minimaalne. Sissesõidukanali ja sissesõiduava läheduses tekib suhteline tasakaal, mille juures põhja muutused on piirides  $\pm 0,0005$  m/ööpäevas. Seega pole oodata süvendatud sissesõidukanali täis uhtumist isegi pikema ajavahemiku jooksul.

Ei rajata uusi rajatisi, mis võiksid rannaprotsesse mõjutada.

3.2.10. Keskkonnaloa muutmisest keeldutakse, kui tegevus seab ohtu veekaitse eesmärkide saavutamise (VeeS § 192 lg 3 p 8). Arvestades kavandatud muutusi töödes ja tööde mahus, puudub kavandataval tegevusel mõju vee elustikule, merepõhja elupaikadele ja inimestele. Tekkiv häiring jääb loodusliku varieeruvuse piiridesse. Puuduvad alused keskkonnaloa muutmisest keeldumiseks (VeeS § 192 lg 3 p 8-11, KeÜS § 52). Lähtuma peab Keskkonnaametile esitatud taotlusest, tegevuse muutusest tuleb teavitada (vt p 3.3.20.), Loas määramata juhtudel lähtuda veeseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest (3.20.21.).

### **3.3. Keskkonnaloale nõuete seadmine**

Kuigi keskkonnaloa andmine ning nõuete ja tingimuste seadmine on Keskkonnaameti kaalutusotsus, peab Keskkonnaamet kaalutusotsuse tegemisel lähtuma HMS § 4 lg 2 sätestatust, mille kohaselt kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.

Arvestades VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6, seatakse keskkonnaloale töökorralduslikud nõuded ja tingimused:

***Veekogu sh mere süvendamise nõuded (loa tabel V8):***

3.3.1. Kui süvenduspinnases on saasteaineid üle tööstusmaa piirarvu[15], tuleb saasteainete edasikandumise minimeerimiseks kasutada süvendustöödel tõkkekardinaid ja poome.

3.3.2. Vähendamaks heljumi levikut tööpiirkonnast kaugemale Tallinna lahte tuleb süvendustöid teha võimalikult vaikse ilmaga või tuultega, mis ei kanna veemasse akvatooriumist välja vaid soosivad heljumi kiiret settimist (kirde-, põhja- ja loodening lõuna- ja edelatuule korral on heljumi levik piiratud jäädes peamiselt sadama akvatooriumi lähedale). Tuule kiirus 10 m/s akvatooriumi avaosas on piir, millest suurema tuulega süvendustöid pole mereohutuse seisukohalt lubatud teha. Sisebasseinis on selliseks tuule piirkiiruseks 15 m/s.

***Kaadamise nõuded (loa tabel V10):***

3.3.3. Kui pinnaseproovid näitavad reoainete sisaldust üle elumaa piirarvu[16], tuleb reostuse täpsema ulatuse määramiseks võtta täpsustavad analüüsid (reostunud punkti piirkonnast 3 analüüsi, millest tehakse koondproov). Sel viisil on võimalik välja selgitada, kas tegemist oli juhusliku lokaalse reostuspunktiga või on tegemist laiema reostusega. Kui saastetunnused on laiemal alal üle elumaa piirarvu kuid allpool tööstusmaa piirarvu, võib kasutada kaadamisel töökorraldust, kus kergelt saastunud materjal kaetakse saastamata pinnasega või pinnas kasutatakse kaitserajatiste täiteks (HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhised p 7.6. (HELCOM Süvendamise ja kaadmise juhend). Pinnas, kus saasteainete sisaldus ületab tööstusmaa piirarvu, tuleb käidelda jäätmena maismaal.

3.3.4. Kaadamistööd peab teostama süsteemselt:

Kaadamisala tuleb jagada ruutudeks ja pidada arvestust ruutudesse kaadatava pinnase mahu kohta, mis võimaldab kavandada ühtlasemat kaadatava materjali jaotamist kaadamisalal. Kaadamine tuleb teostada nii, et kaadamisel tekkiv heljumi jääks võimalikult kaadamisala piiridesse ja toimuks ühtlasem jaotus kaadamisalal. Kaadamisalalt heljumi väljakandumise vältimiseks tuleb sõltuvalt tuule suunast ja tugevusest valida piirkond (ruut), et heljumi teekond ranniku poole ning Paljassaare hoiuala poole oleks võimalikult pikk.

3.3.5. Vältida kaadamist kaadamisala kirdeosas.

3.3.6. Vältida kaadamist ida ja lääne tuulte korral. Tuule kiirus 10 m/s on piir, millest suurema tuulega kaadamistöid pole mereohutuse seisukohalt lubatud teha.

3.3.7. Kaadamiskohta ei tohi vedada sadama akvatooriumis esinevat võimalikku prahti, see tuleb enne süvendamist merepõhjast välja võtta või ammutatud materjalist süvendustööde käigus eraldada.

3.3.8. Pargased peavad olema pidevalt jälgitavad laevade automatiseeritud identifitseerimise süsteemi (AIS) abil.

3.3.9. Pargaste liikumisteed tuvastatakse AIS andmete alusel ja see võimaldab kontrollida süvendatud materjali vedavate pargaste ettenähtud liikumisasalas püsimist ning kaadamise teostamist selleks ettenähtud kaadamisala ruudus.

***Vee erikasutusega kaasneva võimaliku negatiivse keskkonnamõju vähendamise meetmed (loa tabel V16):***

3.3.10. Kalastiku kaitse seisukohast ei ole süvendus ja kaadamistööd lubatud teha enamuse kalade kudemisajal mai algusest juuni lõpuni.

3.3.11. Süvendus ja kaadamistööd tuleb peatada, kui tuvastatakse reostusilmingud või heljumi seire käigus tuvastatakse looduslikust foonist kõrgema fooniga heljumi levikut Miinisadama akvatooriumist kaugemale kui 500 m või kaadamiskoha piiridest välja.

***Tööde teostamise tingimused ja nõuded (loa tabel V16):***

3.3.12. Ehitusaegse lammutus-, ehitus- ja süvendustööde tegemise ajal peab ehitustööde läbiviija vältima sadama naabruses asuvatel elamualadel normatiivse mürataseme ületamist ning vältima öisel ajal materjalide vedusid ja mürarikkeid lammutustöid.

3.3.13. Kõik tööde käigus tekkivad jäätmed (sh lammutusjäätmed) käideldakse vastavalt Eestis kehtivatele õigusaktidele.

3.3.14. Vältida merepõhja reostamist ehitusprahiga.

3.3.15. Kui juhitakse sadevett sadamachitiste maalt suublasse, peab suublasse juhitud sademevesi vastama sademevee saasteainesisalduse piirväärtustele ja keskkonnaloaga määratud heitkogustele. Juhime tähelepanu, et kui suublasse juhitakse sadevett on vajalik vastava keskkonnaloa taotlemine. Vajalik on sobivate proovivõtukohtade väljaehitamine.

***Parima võimaliku tehnika kasutamine (loa tabel V16):***

3.3.16. Süvendamiseks on lubatud kasutada ühekopalist eksavaatorit.

3.3.17. Kasutatav tehnika peab olema töökorras ja ei tohi põhjustada täiendavat pinnase- ega veereostust. Tööde käigus tuleb järgida head ehitustava ning jälgida töötavate mehhanismide tehnilist korrasolekut.

***Toimingud avarii korral (loa tabel V16):***

3.3.18. Veesiseste tööde läbiviimisel peab olema olemas õlikorje tehnika valmisolek.

3.3.19. Naftasaaduste või muude mürgiste ainete looduskeskkonda sattumisel, avarii või selle ohu korral koheselt võtta tarvitusele abinõud avariilise reostuse peatamiseks ja likvideerimiseks või ennetamiseks.

***Muud asjakohased meetmed (loa tabel V16):***

3.3.20. Tööde tegija on kohustatud kasutama keskkonnaloa taotluses kirjeldatud tehnoloogiat ja töökorraldust ning teostama töid mahus, mis on toodud Keskkonnaametile esitatud taotluses. Keskkonnaloale kantud nõuete mitte täitmise korral on Keskkonnaametil, vastavalt KeÜS § 62 lg 2 ja veeseaduse § 194 lg 2 p 4 õigus tunnistada keskkonnaluba kehtetuks.

3.3.21. Loas määramata juhtudel lähtuda veeseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest.

**3.4. Seire nõuded**

VeeS § 193 lg 1 p 5 ja KeÜS § 53 lg 1 p 9 alusel seatakse keskkonnaloale seire nõuded:

#### **3.4.1. Mere seire (loa tabel V8)**

Teostada heljumi pidevseiret süvenduse ja kaadamise ajal:

- 1) Enne tööde algust fikseerida heljumi looduslik foon piirkonnas.
- 2) Teostada pidev heljumi seire süvenduse ja ehitamisega seotud pinnasetööde ajal kuni kõigi süvendusega seotud tööde lõppemiseni Miinisadamas. Seireks kasutada püsiseirejaama, sateliidipiltide andmeid, heljumi mõõdistusi.
- 3) Lisaks teostada heljumi seiret kaadamisel.
- 4) Süvenduse ja kaadamise lõppedes koostatakse aruanne heljumi jaotusest tööde perioodil.

#### **3.4.2. Süvenduspinnase seire (loa tabel V10)**

- 1) Enne süvendustöid peab teostama süvenduspinnase seiret.
- 2) Süvendusala setetest tuleb võtta 3...6 pinnaseproovi Hg, Cd, Cr, Ni, Pb, Zn, Cu, As, TBT, PCB, nafta ja PAH ühendite määramiseks. Võetavate proovide arv sõltub kavandatava süvendamise kogusest.
- 3) Tuleb määrata setete füüsikaline koostis.
- 4) Proovide ulatus ja sügavus peaks peegeldama süvendatava ala ulatust ja sügavust, süvendatavat kogust ja saasteainete horisontaalse ja vertikaalse jaotumise oodatavaid erinevusi.
- 5) Proovid tuleb võtta ja analüüsida vastavalt kehtivale korrale ja arvestades HELCOM Süvendamise ja kaadmise juhend.

### **3.5. Aruandluse esitamine**

Keskkonnaloa omaja on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa andjale aruande VeeS § 187 p 1–6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta, st veekasutuse aruande. Veeloa omaja esitab aruande, kui VeeS § 187 punktides 8 nimetatud tegevus toimub meres. Seega tuleb aruanne esitada mere süvendamisel, merre tahkete ainete ja kaadamisel. Veekasutuse aruanne tuleb esitada vastavalt VeeS § 195 lg 2 ja lg 3 ning vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 vastu võetud määrusele nr 6 „Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord“. Veekasutuse aruanne esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

### **3.6. Otsekohalduvad nõuded**

Keskkonnaloaga kaasnevad taotlejal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Taotleja peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „[Keskkonnakaitseloa omaja meelepea](#)“.

- [2] Veemajanduskavade info on kättesaadav <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027> (11.07.2024).
- [3] HELCOM süvendamise ja kaadamise juhend. 2024. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2024/03/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (22.07.2024)
- [4] Murumets, K., Martin, G., Kukk, H. 1997 influence of harbor construction of littoral benthic communities (Kunda Bay, Gulf of Finland). Proc of the Final Seminar of the Gulf of Finland Year 1966. 105: 231-234.
- [5] Eesti merestrateegia meetmekava kinnitati 22.02.2023 keskkonnaministri käskkirjaga nr 16-7/23/5. Eesti merestrateegia materjalid kättesaadavad: <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/merestrateegia#iii-etapp-mereala-m> (11.07.2024)
- [6] TÜ Eesti Mereinstituut, 2020. Kunda sadama süvendusjärgne merekeskkonna seire 2020. aastal.
- [7] OÜ EstKONSULT, 2020. Kelnase sadama vee erikasutusloa KMH Töö nr E1401.
- [8] Gasum Oy, 2016. Soome ja Eesti vaheline maagaasitorustik BALTICCONNECTOR. Keskkonnamõju hindamise aruanne. Kättesaadav: [https://elering.ee/sites/default/files/attachments/BALTICCONNECTOR\\_YVA\\_Estonia\\_290220](https://elering.ee/sites/default/files/attachments/BALTICCONNECTOR_YVA_Estonia_290220) (11.07.2024).
- [9] Brown, A.L., 1990. Measuring the effect of aircraft noise on sea birds Environment International 16: 587-592.
- [10] Hayward, L.S., Bowles, A. E., Ha J. C., Wasser, S. K., 2011. Impacts of acute and long-term vehicle exposure on physiology and reproductive success of the northern spotted owl. Ecosphere 2; Schroeder, J., Nakagawa, S., Cleasby, I. R., Burke, T., 2012. Passerine Birds Breeding under Chronic Noise Experience Reduced Fitness. PLoS ONE 7: e39200.
- [11] Skepast&Puhkim OÜ, 2021. Aseri Sadam OÜ veeloa taotluse keskkonnamõju hindamine (kmh). Töö nr 2019-0067.
- [12] Chatwin, T.A., 2010. Set-back distances to protect nesting and roosting seabirds off Vancouver island from boat disturbance. A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of master of science. University of Victoria.
- [13] TTÜ Meresüsteemide Instituut, 2006. „Tallinna Vanasadama süvendustööde keskkonnamõjude hindamise aruanne“. Kättesaadav: [https://www.ts.ee/wp-content/uploads/2020/01/Vanasadama\\_s%C3%BCvendamise\\_KMH\\_aruanne1.kai\\_.pdf](https://www.ts.ee/wp-content/uploads/2020/01/Vanasadama_s%C3%BCvendamise_KMH_aruanne1.kai_.pdf)
- [14] LKS § 55 lg 6, lg 6<sup>1</sup>
- [15] Keskkonnaministri 28.06.2019 määrus nr 26 „Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases“.
- [16] Keskkonnaministri 28.06.2019 määrus nr 26 „Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases“.

## VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Emma Krikova  
juhtivspetsialist  
veeosakond